

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204336
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6621204336.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členiek senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a Mgr. Kataríny Katkovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: W. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: matka S. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XXX, XXX XX T. L. O., t. č. bytom V. S. X, XXX XX T. L. O., štátny občan Slovenskej republiky, otec: W. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. D., XXX XX Y., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody T. - E., J. D., priečinok XX, XXX XX T. - E., štátny občan Slovenskej republiky, o návrhu otca na zníženie výživného a zmenu rozsahu styku otca so synom, o odvolaní otca maloletého proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 10P/73/2021-71 zo dňa 11.01.2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 10P/73/2021-71 zo dňa 11.01.2022 v časti, ktorou súd návrh otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného zamietol a v závislom výroku o náhrade trov konania **z r u š u j e a v r a c i a** vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh otca maloletého dieťaťa na zníženie výživného a na zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.
2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že otec dieťaťa návrhom žiadal o zníženie výživného na maloletého, uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec mu bola uložená vyživovacia povinnosť voči maloletému vo výške 200,- Eur. Momentálne sa otec od 06.08.2021 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Napriek jeho záujmu nie je zaradený do práce, preto aktuálne nemá žiadny príjem. Z toho dôvodu žiada o zníženie výživného na minimálnu možnú sumu 30 % zo sumy životného minima. Žiadal aj o zmenu rozsahu styku otca so synom tak, aby sa s ním mohol po svojom prepustení z výkonu trestu stretávať častejšie.
3. Matka maloletého dieťaťa nesúhlasila so znížením výživného, ani so zmenou úpravy styku.
4. Kolízny opatrovník odporúčal návrh vo veci úpravy styku aj výživného zamietnuť s tým, že dieťa potrebuje peniaze či už na stravu, oblečenie alebo aj svoje záujmy, pričom otec sa dostal do výkonu trestu svojou vinou.
5. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania ako uviedol zistil skutkový stav vec, ktorý posúdil podľa § 36 ods. 1, § 26, § 25 ods. 1, 2, § 78 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), § 121 CMP.
6. Súd prvej inštancie zistil, že rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/56/2019-22 zo dňa 30.10.2019, právoplatným dňa 27.11.2019, bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky. Otec

maloletého bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200,- Eur mesačne k rukám matky počnúc právoplatnosťou rozsudku. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 10P/79/2020-36 zo dňa 17.03.2021 súd upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každú poslednú sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme a po skončení styku odovzdá matke v mieste jej bydliska.

7. Z obsahu pripojených trestných rozhodnutí vyplýva, že otec maloletého dieťaťa bol rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/125/2020-69 zo dňa 05.10.2020, právoplatným dňa 19.11.2020 uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania a odsúdený, rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 0T/53/2021-60 zo dňa 25.05.2021, právoplatným dňa 19.08.2021, bol odsúdený za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/65/2021-126 zo dňa 14.10.2021, právoplatným dňa 14.10.2021, odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zákona na tom skutkovom základe, že od septembra 2020 do súčasnej doby si ako otec maloletého syna M. G., nar. XX.XX.XXXX, úmyselne neplnil zákonnú vyživovaciu povinnosť, ktorej rozsah bol určený rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/56/2019-22 zo dňa 30.10.2019, právoplatným dňa 27.11.2019, tak, že bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého syna sumou 200,- Eur vždy do 20. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletého R. M., ktorej za predmetné obdobie dlhuje na výživnom 2.200,- Eur a uvedeného konania sa dopustil, hoci bol za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/122/2020-46 zo dňa 07.09.2020, právoplatným dňa 25.09.2020, pretože od decembra 2019 do augusta 2020 v C. T. O., okres G., si neplnil zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi W. G..

8. Naposledy bolo o výške výživného na maloletého rozhodované v roku 2019. V čase rozhodovania mal maloletý štyri roky. Matka bola nezamestnaná, nebola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poberala prídavky z Írska vo výške 140,- Eur. Otec dieťaťa bol nezamestnaný, mal nárok na podporu v nezamestnanosti z T. vo výške 780,- Eur. V súčasnosti má maloleté dieťa šesť rokov, 04.03.2022 bude mať sedem rokov a navštevuje materskú školu. Okresný súd uzavrel, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti do podania návrhu vzrástli odôvodnené potreby na strane dieťaťa podmienené jeho vekom a rastom (stravné, ošatenie, záujmy), aj nástupom do materskej školy. Príjem matky sa od poslednej úpravy výživného zvýšil, avšak len tým, že pobera rodičovský príspevok v súvislosti s narodením dcéry v roku 2021. Matke je poskytované náhradné výživné na maloletého L. G., keďže otec dieťaťa si vyživovaciu povinnosť neplní. V súčasnosti matka zabezpečuje starostlivosť o dieťa.

9. Na základe zisteného skutkového stavu okresný súd posúdil vec tak, že na strane otca neexistujú také okolnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti v zmysle jej zníženia. Napriek tomu, že otec v súčasnosti nemá pravidelný príjem, súd jeho postoj k práci považuje za ľahkomyselný, ktorým sa sám pripravil o možnosť dosahovať pravidelný príjem a ohrozil tak výživu dieťaťa. Výkon trestu odňatia slobody nemožno považovať za takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného. Pokiaľ sa rodič zbavil svojím úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba alebo uložený trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa.

10. Za daných okolností okresný súd neprihliadol na momentálnu insolventnosť a odsúdenie otca, ktoré si spôsobil výlučne sám svojou protiprávnou činnosťou, a preto jeho návrh na zníženie výživného rovnako zamietol. Okresný súd zamietol tiež návrh na zmenu úpravy styku otca s maloletým, z dôvodu, že nie je opodstatnená.

11. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52 CMP.

12. Proti rozsudku okresného súdu v súlade s § 355 ods. 1 CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podal odvolanie otec maloletého. Z obsahu podania otca, ktoré odvolací súd posúdil v súlade s § 124 ods. 1 CSP podľa jeho obsahu vyplýva, že podáva odvolanie v časti, ktorou bol zamietnutý jeho návrh na zníženie výživného. Ako dôvod uviedol, že nie je pracovne zaradený a výška výživného je príliš vysoká, nachádza sa vo výkone trestu. Má snahu o poskytnutie pomoci formou výživného, matka však nemá o to záujem, nezaslala mu vyživovací formulár pre maloletého, ktorý mu poskytol ústav a rodný list maloletého.

13. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že nesúhlasí so znížením výživného. Súdom určené výživné vo výške 200 € otec dodnes nezaplatil, a to ani cent. Jej príjem je veľmi nízky a bohužiaľ bez 200 € by neporyla výdavky. Otec chce robiť len problémy cez maloletého. Finančné prostriedky jej neplatí on, ale Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Nechce, aby deti a hlavne maloletý trpel. Prichádza jarne obdobie a je treba mu nové oblečenie, začnú letné záujmové krúžky, v septembri nastupuje do školy, čo je veľmi finančne náročné obdobie, 200 € je na pokrytie len nutných vecí, ktoré dieťa potrebuje. Maloletému otec nikdy nič nekúpil, nikdy nechcel pracovať, jeho lenivosť mu to nikdy nedovolila. Jej momentálny príjem už aj s výživným je 525 €, musí počítať každé jedno euro, nakoľko jej súčasný partner je práceneschopný.

14. Žiadne iné vyjadrenia vo veci podané neboli.

15. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) vec preskúmal v rozsahu určenom ust. § 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z. z. (ďalej v texte len CMP), bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd návrh otca maloletého dieťa na zníženie výživného zamietol a v závislom výroku o náhrade trov konania v súlade s § 389 ods. 1 písm. b), c) a § 391 ods. 1 rozhodnutie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Predmetom konania, ktoré sa stalo predmetom prieskumu odvolacím súdom je návrh otca na zmenu rozhodnutia Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/56/2019-22 zo dňa 30. 10. 2019, na základe ktorého bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným v sume 200 € mesačne. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 27. 11. 2019. Otec navrhol zmenu rozhodnutia o uložení povinnosti platiť na maloletého výživné vo výške 200 €, z dôvodu, že sa od 06. 08. 2021 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Napriek jeho záujmu nie je zaradený do výkonu práce a nemá žiadny príjem. Žiadal znížiť výživné na výšku 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne.

17. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

18. Podľa § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

19. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

20. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Pri zmene rozhodnutia o výživnom je v súlade s § 78 ods. 1 zákona o rodine potrebné zistiť, či existuje alebo neexistuje zmena pomerov na strane účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zmenu právoplatného rozhodnutia o výživnom. Súd v súlade s § 35 CMP je povinný zistiť skutočný stav veci (nestačí zistiť len skutkový stav, z ktorého vychádzal súd prvej inštancie, ako to vyplýva z bodu 8, 32 odôvodnenia rozhodnutia). Súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci. Konkrétna výška výživného je ovplyvnená faktormi jednak na strane oprávneného, jednak na strane povinného. Pri posudzovaní potenciality príjmov povinného musí súd postupovať veľmi prísne a zohľadniť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu. V konaní starostlivosti o maloletých platí vyhľadávací princíp.

24. Okresný súd zistil, že naposledy bolo o výške výživného na maloletého rozhodované v roku 2019. V čase rozhodovania mal maloletý štyri roky. Matka bola nezamestnaná, a poberala prídavky z R. vo výške 140,- Eur. Otec dieťaťa bol nezamestnaný mal nárok na podporu v nezamestnanosti z Írska vo výške 780,- Eur. V súčasnosti má maloleté dieťa šesť rokov, navštevuje materskú školu. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti do podania návrhu vzrástli odôvodnené potreby na strane dieťaťa podmienené jeho vekom a rastom (stravné, ošatenie, záujmy), aj nástupom do materskej školy. Príjem matky sa od poslednej úpravy výživného zvýšil, avšak len tým, že pobera rodičovský príspevok, pribudla je ďalšia vyživovacia povinnosť. Matka sa o maloletého osobne stará. Otec maloletého dieťaťa je momentálne vo výkone trestu odňatia slobody, ani pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody otec dieťaťa neplnil svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu, za čo bol tiež v trestnom konaní odsúdený. Otec dieťaťa bol v krátkom období jedného kalendárneho roka odsúdený za tri úmyselné trestné činy.

25. Na základe zisteného skutkového stavu okresný súd mal za to, že na strane otca neexistujú také okolnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti v zmysle jej zníženia. Výkon trestu odňatia slobody nemožno považovať za takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, pretože v dôsledku svojho konania sa otec sám pripravil o možnosti aktívne sa zúčastniť pracovného procesu a dosiahnuť pravidelný príjem, z ktorého by si plnil aj vyživovaciu povinnosť.

26. Súdna prvej inštancie správne konštatoval, že pokiaľ sa rodič zbavil svojim úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba alebo uložený trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu výživou odkázaného dieťaťa, avšak uvedené samé o sebe nie je dostačujúce pre rozhodnutie.

27. Súd prvej inštancie dôsledne neskúmal predpoklady hypotézy ustanovenia § 78 ods. 1, § 75 ods. 1 zákona o rodine. Pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle ustanovenia § 75 ods. 1 ZR nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové (prípadne aj majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod.. Okresný súd nezistil aké by boli reálne (možné) zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti otca maloletého (zistil len, že v súčasnej dobe je vo výkone trestu), keby nebol vo výkone trestu, neskúmal tak, či došlo k zmene pomerov otca od poslednej úpravy, aké objektívne možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť otec voči svojmu dieťaťu má, či došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia. Samotná skutočnosť, že otec maloletého je vo výkone trestu, nedáva odpoveď na skutočnosť v akom rozsahu vzhľadom na otcove schopnosti, možnosti a majetkové pomery je tento schopný plniť výživné (pričom pre zmenu rozhodnutia je potrebné zisťovať zmenu pomerov).

28. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však bude len zmena pomerov, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom spisovom materiáli vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenia a opisy skutkovej situácie v rámci konaní o výžive.

29. V konaní o výživnom treba zisťovať zárobkové možnosti a schopnosti oboch rodičov. Zákonná vyživovacia povinnosť vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z nich. Na uvedené skutočnosti treba prihliadnuť aj z hľadiska kritérií potenciality príjmov.

30. V konaní treba nevyhnutne zisťovať potreby dieťaťa, schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ich životnú úroveň. Treba zisťovať výdavky, predovšetkým pravidelné, ako aj nepravidelné náklady spojené s bývaním (nájomné, prevádzka bytu, domu), stravou, ošatením, zdravotným stavom, starostlivosťou o dieťa a domácnosť, inými vyživovacími povinnosťami, poisťovnými plneniami, sporením, pôžičkami, splátkovými platbami a iné.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu v časti zrušil v súlade s § 389 ods. 1 písm. b) , c) CSP a v súlade s § 391 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Okresný súd v ďalšom konaní zistí, či došlo k takej zmene pomerov na strane účastníkov, ktorá odôvodňuje zmenu vyživovacej povinnosti. Pre správne rozhodnutie súdu prvej inštancie bude potrebné doplniť dokazovanie na zistenie rozhodujúcich skutočností pre zistenie zmeny pomerov. Okresný súd zistí tiež aké by boli reálne (možné) zárobkové (prípadne aj majetkové) možnosti otca maloletého, keby nebol vo výkone trestu, zistí či došlo, či došlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu pôvodného rozhodnutia. Okresný súd rozhodnutie odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP, uvedie na základe akých úvah na zistený skutočný stav aplikoval príslušné ustanovenie zákona.

32. V súlade s § 396 ods. 3 CSP, keďže odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil mu vec na ďalšie konanie v súlade s § 379 písm. a) CSP zrušil aj závislý výrok o náhrade trov konania.

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).